

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในภาคเหนือ

บริษัทผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศให้ความสนใจลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ตั้งแต่ช่วงปี 2530 โดยเริ่มจากบริษัทสัญชาติญี่ปุ่น ย้ายฐานการผลิตอุปกรณ์และชิ้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาเพราะปัญหาค่าเงินเยนที่แข็งค่าขึ้นรวมทั้งค่าจ้างแรงงานในประเทศสูงทำให้ ความสามารถในการแข่งขันลดลง จึงย้ายฐานการผลิตสู่ประเทศที่มี ศักยภาพ โดยเฉพาะประเทศในแถบ เอเชียใต้ เช่น มาเลเซีย ไทย อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ซึ่งมีค่าจ้างแรงงานถูกและเป็นประเทศกำลังพัฒนา ที่ เปิดรับการลงทุนจากต่างประเทศ โดยบริษัทผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่ย้ายฐานการผลิตเข้ามาในภาคเหนือ ส่วนใหญ่ตั้งโรงงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมฯ ปัจจุบันมีบริษัทผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ตั้งโรงงานอยู่ในนิคม อุตสาหกรรมฯจำนวน 22 บริษัท เป็นบริษัทที่ชาวญี่ปุ่นถือหุ้นทั้งหมด 12 บริษัท ชาวเกาหลี 2 บริษัท ส่วนที่ เหลืออีก 8 บริษัทเป็นบริษัทร่วมทุน

บริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

	บริษัท	ผู้ถือหุ้น
เขตอุตสาหกรรมทั่วไป		
1	L.T.E.C. Co., Ltd.	ญี่ปุ่น/ดัตช์/สิงคโปร์
เขตอุตสาหกรรมส่งออก		
2	Adflex (Thailand) Co., Ltd	อเมริกัน/ไทย
3	Cheval electronics enclosure Co., Ltd.	ญี่ปุ่น
4	Electro Ceramics (Thailand) Co., Ltd.	ญี่ปุ่น
5	Farsonics solid state (Thailand) Co., Ltd.	ไต้หวัน/ญี่ปุ่น
6	Fukushima futaba (Thailand) Co., Ltd.	ญี่ปุ่น
7	Hana microelectronics (Public) Co., Ltd.	ไทย/ฮ่องกง/อื่นๆ
8	K.V.technology Co., Ltd.	ญี่ปุ่น/ไทย
9	KEC (Thailand) Co., Ltd.	เกาหลี
10	KSS electronics (Thailand) Co., Ltd.	ญี่ปุ่น
11	Lumphun shindengen Co., Ltd.	ญี่ปุ่น
12	Murata electronics (Thailand) Co., Ltd.	ญี่ปุ่น
13	Namiki precision (Thailand) Co., Ltd.	ญี่ปุ่น
14	Oki precision (Thailand) Co., Ltd.	ญี่ปุ่น
15	Schaffner E.M.C. Co., Ltd.	สวิตเซอร์แลนด์/ไทย
16	Takano (Thailand) Co., Ltd.	ญี่ปุ่น
17	Tasuk precision (Thailand) Co., Ltd.	เกาหลี
18	Thai asahi electronics device Co., Ltd.	สิงคโปร์/ไทย
19	Thai joetsu electric Corporation Ltd.	ญี่ปุ่น
20	Thai N.J.R. Co., Ltd.	ญี่ปุ่น/สิงคโปร์/ไทย
21	Tokyo coils engineer (Thailand) Co., Ltd.	ญี่ปุ่น
22	Tokyo Try (Thailand) Co., Ltd.	ญี่ปุ่น

หมายเหตุ : เฉพาะบริษัทที่ผลิต Electronic component

ปัจจัยสำคัญที่จูงใจให้บริษัทผู้ผลิตเข้ามาตั้งโรงงานผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในภาคเหนือเกิดจาก การตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ซึ่งเป็นผลจาก นโยบายของรัฐบาลที่ต้องการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่

ภูมิภาคเพื่อส่งเสริมการจ้างงานและรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาเมืองหลักและเมืองรอง ของภูมิภาคทำให้พื้นที่ภาคเหนือได้รับการพัฒนาสาธารณูปโภคจนมีขีดความสามารถรองรับอุตสาหกรรมสมัยใหม่ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) จึงได้จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือที่จังหวัดลำพูน โดยเริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี 2526 แล้วเสร็จปี 2528 และได้กำหนดเขตอุตสาหกรรมส่งออก (export processing zone : EPZ) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในการนำเข้าวัตถุดิบและส่งออกสินค้า รวมทั้งให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 นอกจากนี้ผู้ประกอบการที่ตั้งโรงงานในพื้นที่นี้ยังได้รับสิทธิประโยชน์ เพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 สร้างแรงจูงใจแก่นักลงทุนมากขึ้น

อีกปัจจัยเกิดจากค่าจ้างแรงงานราคาถูก แรงงานในพื้นที่มีจำนวนมากและคุณภาพดี สามารถฝึกฝนให้เกิดความชำนาญได้ง่าย นอกจากนี้ความสะดวกและรวดเร็ว ในการนำเข้า และส่งออกเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญเนื่องจากอุตสาหกรรมนี้มีการแข่งขันสูง ความคล่องตัวและรวดเร็วในการนำเข้าวัตถุดิบและการส่งมอบสินค้าเป็นสิ่งสำคัญ พื้นที่นี้สามารถตอบสนองได้เป็นอย่างดีเนื่องจากมีช่องทางนำเข้าและส่งออกผ่านท่าอากาศยานเชียงใหม่ มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกและคุณลักษณะของสินค้า ทำให้ต้นทุนค่าขนส่งต่ำ

ยังมีปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ เช่น การตั้งโรงงานในพื้นที่ที่อยู่ในจุดศูนย์กลางและสามารถเข้าถึงตลาดทุกประเทศในภูมิภาคนี้ สภาพอากาศที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรม เพราะมีฝุ่นละอองน้อยและอยู่ห่างไกลทะเล ทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องความชื้น ปัญหาการจราจรที่น้อยกว่ากรุงเทพฯ และปริมาณมลพิษทำให้สะดวกในการเดินทาง ปัจจัยเหล่านี้ช่วยสนับสนุนให้พื้นที่ในภาคเหนือมีความน่าลงทุนมากขึ้น

ลักษณะของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในภาคเหนือเป็นอุตสาหกรรมชิ้นส่วน และมีมูลค่าเพิ่มไม่สูงนักเมื่อเทียบกับมูลค่าของสินค้า ส่วนใหญ่ผลิตโดยนำเข้าส่วนประกอบและส่งออกในลักษณะของชิ้นส่วนรายการสินค้าที่แต่ละโรงงาน ผลิตแตกต่างกันไป เช่น transistor, condenser, transformer, ceramic filter, coil, delay line, TV tuner, quartz crystal tuning, printed circuit board assembly : PCBA, membrane switch, semiconductor, ชิ้นส่วน hard disk และ optic fiber cable เป็นต้น โดยมีตลาดส่งออกสำคัญได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮองกง และสหรัฐอเมริกา

จากข้อมูลการขอรับบัตรส่งเสริมการลงทุนพบว่า การลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในภาคเหนือเติบโตเป็นลำดับ มีการขยายเพิ่มกำลังการผลิต และขอรับบัตรส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่ขอรับบัตรส่งเสริมการลงทุนเพิ่มเติมในรายการ ที่แต่ละโรงงานมีความชำนาญในการผลิตอยู่หรือบางครั้งเป็นรายการสินค้าใหม่ที่ย้ายฐานการผลิตมาจากต่างประเทศ โดยแต่ละโครงการที่ขอรับการส่งเสริม การลงทุนเป็นโครงการที่มีวงเงินลงทุนและการจ้างงานสูง

การส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในภาคเหนือ

รายการ	2537	2538	2539	2540	2541	2542
ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน	8	13	10	7	19	12
เงินลงทุน (ล้านบาท)	1,397	2,933	1,879	1,169	5,074	3,526
การจ้างงาน	947	3,416	3,112	1,248	3,498	3,788
เปิดดำเนินการ	4	6	6	7	10	10
เงินลงทุน (ล้านบาท)	1,066	1,736	597	1,618	4,686	3,451
การจ้างงาน	2,314	2,942	670	798	2,997	2,169

ที่มา : ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคเหนือ

อุตสาหกรรมนี้เป็นการลงทุนโดยบริษัทขนาดใหญ่ที่มีฐานการผลิตเดิมในต่างประเทศและเข้ามาตั้งโรงงานในรูปของบริษัทในเครือ แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่จึงได้รับการสนับสนุนจากบริษัทแม่ บางบริษัทใช้เงินกู้จากธนาคารต่างชาติโดยเฉพาะธนาคารที่มีสัญชาติเดียวกับผู้ลงทุน

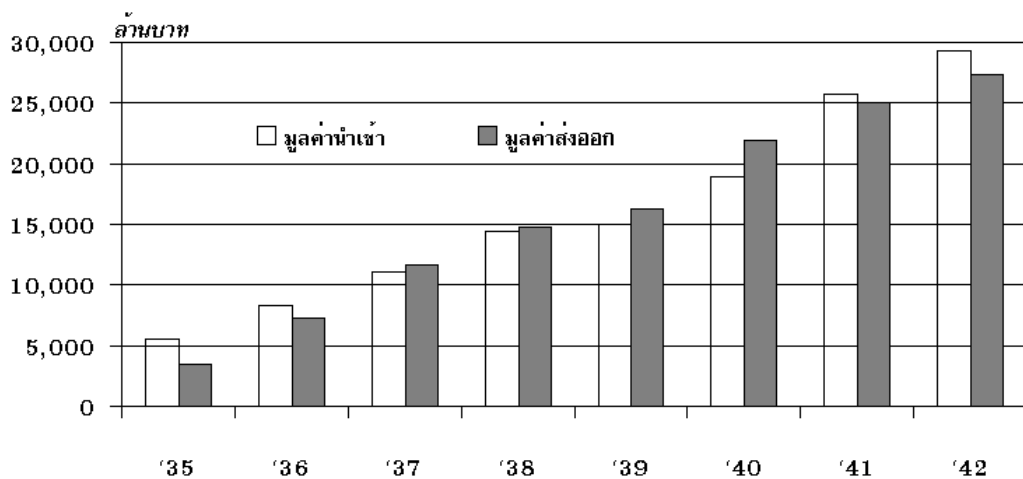
ส่วนเทคโนโลยีการผลิตนำเข้ามาจากบริษัทแม่หรือจากต่างประเทศเป็นหลัก และยังไม่มีการพัฒนาขึ้นเอง โดยเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ค่อนข้างใหม่ เพราะช่วยลดต้นทุนการผลิตได้ ขณะที่ตัวสินค้าที่ผลิตเป็นสินค้าที่มีเทคโนโลยีไม่สูงนักเนื่องจากการย้ายฐานการผลิตเฉพาะรายการที่เผชิญการแข่งขันสูงเข้ามา ส่วนสินค้าใหม่ๆ ที่มีเทคโนโลยีสูงและการผลิตในประเทศของผู้ลงทุนยังมีความสามารถในการแข่งขันอยู่ก็จะผลิตในประเทศของผู้ลงทุนเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามีการย้ายสายการผลิตรายการสินค้าต่างๆ เข้ามาผลิตเพิ่มเป็นลำดับ

วัตถุดิบการผลิตมากกว่าร้อยละ 90 เป็นวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศ เนื่องจากวัตถุดิบส่วนใหญ่ต้องใช้เทคโนโลยีสูงในการผลิต จึงยังไม่มีการผลิตภายในประเทศและบางส่วนต้องใช้วัตถุดิบนำเข้าตามความต้องการของลูกค้า

ช่องทางการตลาดส่วนใหญ่เป็นการผลิตสินค้าตามความต้องการของบริษัทแม่หรือบริษัทในเครือเป็นหลัก (intra-firm trade) โดยคู่แข่งสำคัญยังคงเป็นบริษัทสัญชาติญี่ปุ่นด้วยกันเอง รองลงมาจะเป็นบริษัทไต้หวัน เกาหลี และ สิงคโปร์ ตลาดสำคัญในเอเชียคือญี่ปุ่นและสิงคโปร์

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในภาคเหนือเป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่เติบโตอย่างรวดเร็ว การส่งออกและนำเข้าผ่านท่าอากาศยานเชียงใหม่ คาดว่ามูลค่าส่งออกและนำเข้าสินค้า อิเล็กทรอนิกส์ในปี 2542 มีมูลค่าประมาณ 45,000 ล้านบาท

มูลค่าสินค้าผ่านด่านนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

อุปสรรคสำคัญต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในภาคเหนือ ได้แก่ การขาดอุตสาหกรรมสนับสนุนภายในประเทศทำให้ต้องนำเข้าวัตถุดิบ มีต้นทุนด้านการบริหาร ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน พื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรมฯ เหลืออยู่จำกัดทำให้ทางเลือกและแรงจูงใจในการลงทุนลดลง แรงงาน

มีการเข้าออกงานสูงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาแรงงานให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน และค่าแรงโดยเปรียบเทียบสูงกว่าประเทศที่กำลัง ส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในภาคเหนือเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลกสูง เนื่องจากการลงทุน โดยบริษัทขนาดใหญ่จากต่างประเทศ มีการบริหารจัดการที่ดี เทคโนโลยีการผลิตได้รับการพัฒนาต่อเนื่องโดยบริษัทแม่ในต่างประเทศ สินค้าที่นำมาผลิตเหมาะสมกับความได้เปรียบของพื้นที่ และเป็นกิจการขนาดใหญ่ที่มีการประหยัดจากขนาดการผลิต อนาคตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ในภาคเหนือจึงมีโอกาสดิบโตต่อไป อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในภาคเหนือ ยังคงเป็นการผลิตที่ใช้แรงงานเข้มข้นและอาศัย ความได้เปรียบทางด้านแรงงานราคาถูก ความสามารถในการแข่งขันจึงขึ้นอยู่กับค่าแรงโดยเปรียบเทียบเป็นสำคัญ ดังนั้นในระยะยาวอุตสาหกรรมนี้ จึงมีโอกาที่จะโยกย้ายไปสู่ประเทศที่มีค่าแรงถูกกว่าหากไม่สามารถรักษาความได้เปรียบด้านต้นทุนหรือสร้าง ความได้เปรียบในด้านอื่นทดแทนได้